Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0406U000562

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-02-2006

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лісняк Анатолій Анатолійович

2. Lisniak Anatoly Anatol'evich

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 06.01.03

Назва наукової спеціальності: Агроґрунтознавство і агрофізика

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 15-02-2006

Спеціальність за освітою: 3101

Місце роботи здобувача: Інститут грунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул.Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 64.354.01

Повне найменування юридичної особи: Національний науковий центр "Інститут грунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського"

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: вул. Чайковська, 4, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61024, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія аграрних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Інститут грунтознавства та агрохімії ім. О. Н. Соколовського

Код за ЄДРПОУ: 00497058

Місцезнаходження: 61024, м. Харків, вул.Чайковського, 4

Форма власності:

Сфера управління: Українська аграрна академія наук

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 68.31.21

Тема дисертації:

1. Вилучені зі зрошення землі: спрямованість грунтових процесів, оцінка агроекологічного стану та шляхи його поліпшення

2. Lands put out of irrigation: directivity of the soil processes, estimation agroecological condition and way of his improvement

Реферат/анотація:

1. Об’єкт – сучасні грунтові процеси та режими у чорноземних грунтах при вилученні їх зі зрошення та довготривала післядія різних систем удобрення і хімічної меліорації. Мета – встановити закономірності розвитку та спрямованості сучасних грунтових процесів і режимів на землях, що вилучені зі зрошення та при зниженні інтенсивності зрошуваного землеробства, оцінити агроекологічний стан цих земель та запропонувати шляхи його поліпшення. Методи – польові стаціонарні та мікроділянковий, експериментальне моделювання, лабораторно-аналітичний. Теоретичні результати – удосконалено систему основних агроекологічних показників і критеріїв, з допомогою яких можливо визначити доцільність припинення зрошення на тому чи іншому масиві, запропоновано комплекс агромеліоративних заходів, які

дозволяють запобігати грунтово-деградаційним процесам, поліпшувати цей стан при збереженні й підвищенні продуктивності земель. Практичні результати – розроблено методичні рекомендації “Засади ефективного сільськогосподарського використання земель Дунай-Дністровської зрошувальної системи” та “Заходи з поліпшення еколого-меліоративного стану зрошуваних і вилучених зі зрошення земель Донецького регіону”. Новизна – установлено загальні закономірності розвитку та можливість регулювання швидкості сучасних грунтових процесів і режимів на землях, вилучених зі зрошення, що поливалися водами різної якості (1-3 класів), передусім, виявлено особливості грунтових процесів – розсолення та розсолонцювання досліджуваних грунтів; показано, що основним напрямком еволюції грунтів, зрошення на яких припинено, є розвиток процесів, протилежних змінам, набутим під час зрошення; виявлено швидкооборотні, повільнооборотні й необоротні грунтові процеси на землях, що вилучені зі зрошення; доведено, що динаміка й кількісні характеристики відновлення властивостей, передусім сольових і фізико-хімічних, характерних для незрошуваних аналогів, залежать від якості поливної води, рівня перетворення грунту, що був досягнутий протягом зрошення та тривалості зрошувального й післязрошувального періодів; виявлено, що післядія зрошення водою 1 класу на вилучених зі зрошення землях зумовлює підвищену лабільність органо-мінеральної частини грунту, посилену напруженість мінералізаційних процесів і, як наслідок підвищений вміст рухомих форм поживних речовин, що спричинило більшу врожайність сільськогосподарських культур порівняно з незрошуваними контрольними ділянками протягом 10-11 років. Ступінь впровадження – методичні рекомендації використовуються службами Держводгоспу України та Одеським обласним виробничим управлінням по водному господарству при реконструкції зрошувальних систем, при проведенні моніторингу зрошуваних і вилучених зі зрошення земель, оцінки їх стану, розробці технологій вирощування сільськогосподарських культур на цих землях. Галузь – аграрна та природоохоронна.

2. Object is modern soil processes and modes in chernozemic soils at their removing from an irrigation and long-term afteraction of different systems of fertilizer and chemical land improvement. The purpose is to determine laws of development and an orientation of modern soil processes and modes on the grounds which are removed from an irrigation and at decrease of intensity of irrigated agriculture to estimate an agroecological state of these grounds and to offer a way of its improvement. Method - field stationary and microplot, experimental modelling, laboratory-analytical. Theoretical results are the system of the basic agroecological parameters and criteria with which help it is possible to define expediency of the ending of an irrigation on this or that tracts of land is advanced, the complex of agroamelioration actions which allow to prevent is offered soil-degradation processes to improve this state at preservation and increase of productivity of the grounds. Practical results - methodical recommendations of "The basis of effective agricultural use of the grounds Danube - Dniester of irrigating system" are developed and "Actions for improvement of a ecologically-ameliorative state of the grounds of Donetsk region irrigated and removed from an irrigation". Novelty - the general laws of development and an opportunity of regulation of speed of modern soil processes and modes on the grounds removed from an irrigation which were watered with waters of different quality (1-3 classes) are determined; features of soil processes - demineralization and dealcalization investigated soils, first of all, are revealed; it is shown, that by the basic direction of soils’ evolution on which the irrigation is stopped is development of the processes opposite to changes is, acquired during an irrigation; rapid, long and irreversible soil processes on the grounds which are removed from an irrigation are revealed; it is proved, that dynamics and quantitative characteristics of restoration of properties, first of all salt andphysical and chemical, characteristic for not irrigated analogues, depend on quality of irrigation water, a level of transformation of ground which was achieved during an irrigation and duration of the irrigating period and after the ending of an irrigation; It is revealed, that afteraction an irrigation water of 1 class on grounds removed from an irrigation predetermines the raised lability of a organic-mineral part of the ground, the strengthened intensity mineralization processes and, as the consequence, the increased contents of mobile forms of nutrients which has served as the reason of the greater productivity of crops in comparison with not irrigated control sites during 10-11 years. Degree of introduction - methodical recommendations are used by services Gosvodhoza of Ukraine and the Odessa regional industrial management on a water management at reconstruction

of irrigating systems, at realization of monitoring of the grounds irrigated and removed from an irrigation, an estimation of their state, development of technologies of cultivation of crops on these grounds. Sphere - agrarian and nature protection.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балюк Святослав Антонович
2. Baluk Sviatoslav Antonovich

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Тихоненко Дмитро Григорович
2. Тихоненко Дмитро Григорович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кізяков Юрій Євгенович
2. Кізяков Юрій Євгенович

Кваліфікація: д.с.-г.н., 06.01.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Кисіль Володимир Іванович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Кисіль Володимир Іванович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.